

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

29 iunie 2018

S.P. nr. 225/3

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR.	<u>225</u>
<u>03</u>	<u>07</u> <u>20</u> <u>18</u>

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire ..... *Creangă* ..... 2. Prenume ..... *Ștefan* .....

3. Funcția: **Deputat în Parlamentul Republicii Moldova**

4. Adresa: mun.Chișinău, Bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 105

5. Tel./fax ..... *820 - 522* .....

6. Numele și prenumele reprezentantului*: **Ulianovschi Gheorghe .**

7. Ocupația reprezentantului: **avocat, B.A.A. „B.U.Ș.”**

8. Adresa reprezentantului: MD-2025, mun.Chișinău, stradela Protoieru Mihail Berezovschi, 17

9. Tel.: 0-794-78 196   10. Fax .....

11. ....

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12. Obiectul sesizării îl constituie *art.432 alin.(5) și art.433 alin (1) Cod de Procedură Penală (în continuare – CPP) în redacția Legii nr.46 din 27 martie 2014 privind modificarea și completarea CPP al RM nr.122-XV din 14.03.2004. (în continuare – Legea nr.46 din 27.03.2014).*

Conform *art.432 alin.(5) CPP* în redacția *Legii nr.46 din 27.03.2014* , dacă Colegiul penal format din 3 judecători consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, fixează data ședinței publice și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta.

Respectiv, conform *art.433 alin (1) CPP* în redacția *Legii nr.46 din 27.03.2014* recursul se judecă fără citarea părților. La judecarea recursului în ședință publică conform *art.432 alin.(5) CPP* participă procurorul și persoanele indicate la art.401 CPP ale căror interese sunt atinse prin argumentele invocate în recurs.

Considerăm că prevederile *art.432 alin.(5) și art.433 alin (1) CPP* în redacția *Legii nr.46 din 27.03.2014* sunt neconstituționale din motivul că contravin art.15, art.20, art.26, art.54 și art.117 din Constituție, precum și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. Prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin (1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 contravin art.15, art.20, art.26, art.54 și art.117 din Constituție, precum și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție, reieșind din următoarele elemente de fapt și de drept.

A. În drept.

13.1. Legislația pertinentă:

13.1.1. Prevederile relevante ale Constituției.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) .....

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) .....

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) .....

Articolul 117

Caracterul public al dezbaterilor judiciare

În toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sînt publice. Judecarea proceselor în ședință închisă se admite numai în cazurile stabilite prin lege, cu respectarea tuturor regulilor de procedură.

Articolul 134
Statutul

- (1) ....
(2) ....

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 140
Hotărârile Curții Constituționale

- (1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.
(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate.

13.1.2. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XIII din 24 iulie 1997).

Articolul 6.

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci cînd interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci cînd, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.
2. ...
3. Orice acuzat are, în special, dreptul:
  - a) ...
  - b) ...
  - c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloace necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci cînd interesele justiției o cer;
  - d) ...
  - e) ...

B. În fond

13.2. Argumentele privind neconstituționalitate art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 din motivul că contravin art.15, art.20, art.26, art.54 din Constituție precum și art.140 coordonat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție.

Luînd ca bază normele Constituției, menționate supra considerăm că prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 sunt neconstituționale reieșind din următoarele elemente de fapt și de drept.

Astfel, **art.433 alin.1 CPP în redacția Legii nr.122 – XV din 14.03.2003** (redacția inițială a CPP) prevedeau că la judecarea recursului participă procurorul și avocații admiși de Curtea Supremă de Justiție, în modul prevăzut de lege, pentru a practica asemenea gen de activități și care reprezintă participanții în cauza dată, ale căror interese sunt atinse prin argumentele invocate în recurs.

Curtea Constituțională prin hotărârea nr.16 din 19 iulie 2005 privind controlul constituționalității unor dispoziții ale art.421, art.433 alin.(1), art.452 alin.(1) și art.455 alin.(3) din CPP al R.M. a declarat neconstituțional art.433 alin.(1) CPP din motivul că dispozițiile lui contravin art.15, art.20, art.26 și art.54 din Constituție, precum și art.11 alin.(1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.6 din Convenția E.D.O., art.14 alin.(3) lit.d) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (*vezi §8 a hotărârii*).

Apreciind drept neconstituționale unele prevederi ale art.421 și dispozițiile art.433 alin.(1) CPP Curtea Constituțională în această hotărâre a recunoscut **„dreptul subiecților indicați în art.401 alin.(1) pct.2)-4) CPP de a declara personal recurs împotriva hotărârilor instanțelor de apel și, implicit, de a participa personal la judecarea recursului”** (*vezi § 7 a hotărârii*).

În conformitate cu această hotărâre a Curții Constituționale, Parlamentul prin Legea nr.248-XVI din 21 octombrie 2005 în art.433 alin.(1) CPP a prevăzut că la judecarea recursului ordinar împotriva hotărârilor instanțelor de apel participă procurorul și persoanele indicate la art.401 CPP, ale căror interese sunt atinse prin argumentele invocate în recurs.

Ulterior, **Parlamentul prin Legea nr.46 din 27.03.2014 a modificat prevederile art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.248-XVI din 21.10.2005** și a stabilit că recursul se judecă fără citarea părților la proces. La judecarea recursului în ședință publică conform prevederilor art.432 alin.(5) CPP participă procurorul și persoanele indicate la art.401 CPP, ale căror interese sunt atinse prin argumentele invocate în recurs. **Respectiv, Parlamentul prin această lege a modificat și art.432 alin.(5) CPP**, stabilind că, dacă Colegiul format din 3 judecători consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, fixează data ședinței publice și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta.

Prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 sunt în vigoare pînă în prezent.

Din analiza prevederilor art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 în comparație cu prevederile art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.248-XVI din 21.10.2005 se constată că dispozițiile art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.248-XVI din 21.10.2005 prevedeau dreptul persoanelor indicate la art.401 CPP ale căror drepturi sunt atinse prin argumentele invocate în recurs de a participa la judecarea recursului, **drept recunoscut de Curtea Constituțională în Hotărârea nr.16 din 19 iulie 2005**, menționată supra.

Însă legiuitorul, neglijînd hotărîrea Curții Constituționale nr.16 din 19 iulie 2005, menționată mai sus, prin care Curtea a recunoscut dreptul persoanelor indicate la art.401 CPP de a participa la judecarea recursului și a declarat neconstituțional art.433 alin.(1) CPP în redacția inițială a CPP, prin Legea nr.46 din 27.03.2014 a exclus din art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.248-XVI din 21.10.2005 dreptul acestor persoane de a participa la judecarea recursului, cu excepția cazurilor, cînd Colegiul format din 3 judecători va considera cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență.

Referitor la astfel de situație legislativă, Curtea Constituțională în hotărîrea nr.16 din 25.06.2013 a statuat că *“într-o societate democratică, în care respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială, este inadmisibil ca un drept consfințit deja de legislație să fie diminuat”. “Renunțarea la una din modalitățile care asigurau o protecție efectivă a justițiabililor, cu consecința trecerii la un standard inferior de ocrotire a drepturilor și libertăților fundamentale în raport cu cel anterior, consacrat de legislația infraconstituțională, constituie o încălcare a principiilor constituționale. Or, art.54 din Constituție statuiază că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și ale cetățianului” (vezi §§82-83 a hotărîrii).*

Mai mult, Curtea Constituțională în hotărîrea nr.33 din 10.10.2013 pentru interpretarea art.140 din Constituție **expres a hotărît că** *“în sensul art.140 din Constituție coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție, hotărîrea prin care se declară neconstituționalitatea unor norme/acte au nu numai putere de lege, ci și este obligatorie, prin considerentele pe care se sprigină, pentru toate organele constituționale ale Republicii Moldova, astfel încît noi norme/acte cu același conținut nu mai pot fi adoptate din nou” (vezi pct.65.1 a hotărîrii).*

În baza acestor elemente de fapt și de drept susținem, că prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 sunt **neconstituționale** din motivul că contravin art.15, art.20, art.26 și art.54 din Constituție în interpretarea dată lor de către Curtea Constituțională în hotărîrea nr.16 din 19 iulie 2005, prin care Curtea Constituțională a recunoscut dreptul persoanelor indicate la art.401 CPP de a participa la judecarea recursului și a declarat neconstituțional art.433 alin.(1) CPP în redacția inițială a CPP.

De asemenea prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 contravin și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție în interpretarea lor dată de Curtea Constituțională în hotărîrea nr.33 din 10.10.2013 pentru interpretarea art.140 din Constituție din motivul că au fost legiferate prin Legea nr.46 din 27.03.2014 de modificare a art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.248-XVI din 21.10.2005 cu neglijarea hotărîrii Curții Constituționale nr.16 din 19 iulie 2005 prin care Curtea Constituțională a recunoscut dreptul persoanelor, indicate la art.401 CPP de a participa la judecarea recursului și a declarat neconstituțional art.433 alin.(1) CPP în redacția inițială a CPP.

Or, după cum a statuat Curtea Constituțională în hotărârea nr.33 din 10.10.2013 privind interpretarea art.140 din Constituție *“respectarea principiului separării puterilor implică nu doar faptul că nici una din ramurile puterii nu intervine în competențele unei alte ramuri, dar și faptul că nici una dintre aceste ramuri nu își va neglija atribuțiile pe care este obligată să le exercite în domeniul specific de activitate - îndeosebi atunci când o astfel de obligație este statuată în Legea Supremă sau a fost impusă printr-o hotărâre a Curții Constituționale, instanță care, în virtutea art.134 din Constituție, asigură în cele din urmă realizarea principiului separării puterii de stat”.* (vezi §51 a hotărârii).

13.3. Argumentele privind neconstituționalitatea art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 și din motivul că contravin art.117 din Constituție.

Plus la cele menționate în pct.13.2 a prezentei sesizări, prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 sunt neconstituționale și din motivul că contravin principiului caracterului public al dezbaterilor judiciare, garantat de art.117 din Constituție, reieșind din următoarele considerente.

Astfel, conform art.117 din Constituție în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice. Judecarea procesului în ședință închisă se admite numai în cazurile stabilite prin lege cu respectarea tuturor rigorilor de procedură.

În conformitate cu art.117 din Constituție, art.18 alin.(1) CPP prevede că în toate instanțele judecătorești ședințele sunt publice cu excepția cazurilor prevăzute de acest articol.

Articol 18 alin.(2) și (3) CPP stabilește că accesul în sala de ședință poate fi interzis presei sau publicului prin încheiere motivată, pe parcursul întregului proces sau al unei părți din proces, în interesul respectării moralității, ordinii publice sau securității naționale, când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților în proces o cer, sau în măsura considerată strict necesară de către instanța când, datorita unor împrejurări speciale, publicitatea ar putea să prejudicieze interesele justiției. Judecarea cauzei în ședință închisă a instanței trebuie argumentată și efectuată cu respectarea tuturor regulilor procedurii judiciare.

De jure și de facto legiuitorul în art.18 CPP a preluat în întregime garanțiile dreptului oricărei persoane la judecarea în mod public a cauzei sale prevăzute de art.6 § 1 din Convenția E.D.O. ce asigură dreptul la un proces echitabil. (vezi pct.13.1.2. a prezentei sesizări)

Astfel, în acord deplin cu art.6 §1 din Convenția E.D.O., dispozițiile art.117 din Constituție și art.18 CPP prevăd ca regulă caracterul public al dezbaterilor judiciare conform căruia în toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice. **Ca excepție de la această regulă**, judecarea proceselor în ședință închisă se admite numai în cazurile expres prevăzute în art.18 alin.(2) CPP. În aceste cazuri judecarea cauzei penale în ședință închisă poate fi dispusă de instanța de judecată prin încheiere motivată în fiecare caz aparte.

Contrar acestui principiu constituțional garantat de art.117 din Constituție legiuitorul în dispozițiile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 a prevăzut o altă regulă, conform căreia recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se judecă fără citarea părților. **Ca excepție de la această regulă**, recursul se judecă în ședință publică de către Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție doar în cazul când Colegiul format din 3 judecători va considera cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență.

Astfel, conform art.117 din Constituție de regulă în toate instanțele judecătorești ședințele trebuie să fie publice, însă art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 admit ca excepție de la această regulă constituțională judecarea recursului în ședință publică de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție doar în cazul când Colegiul format din 3 judecători va considera cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență.

Această concluzie a noastră se confirmă și prin practică de aplicare a prevederilor art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 la judecarea recursurilor declarate împotriva deciziilor instanțelor de apel de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, din 615 recursuri admise în principiu de către Colegiul format din 3 judecători în perioada dintre 1 iulie 2014 până la 14 decembrie 2017, doar 3 cauze examinate în luna iulie a anului 2014 au fost considerate de un interes deosebit pentru jurisprudență și judecate de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție cu participarea părților la proces în ședință publică.

Celelate 612 recursuri au fost admise în principiu și examinate de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în fond fără participarea părților la proces. *(vezi Nota informativă, care se anexează la prezenta cerere – anexa nr.16.a.)*

Cele menționate confirmă cu certitudine faptul că, contrar cerințelor art.117 din Constituție și art.6 §1 din Convenția E.D.O., judecarea recursurilor de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în baza art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 se face în mod secret și este ascunsă de controlul publicului. Or, după cum a statuat Curtea E.D.O. în hotărîrea din 13.11.2007 în cauza Bocellari și Rizza c.Italia *“caracterul public al procedurii organelor judecătorești, la care se face referire în art.6 §1, protejează justițiabilii de o justiție secretă, ascunsă de controlul publicului... . El este, de asemenea, o modalitate de a păstra încrederea în instanțele de judecată. Prin transparența pe care o dă administrării justiției, el ajută la realizarea scopului art.6 §1: procesul echitabil, care este unul din principiile fundamentale a oricărei societăți democratice în sensul Convenției“.* *(vezi §34 a hotărîrii, extrasul din care se anexează – anexa nr. 16.b.)*

Din aceste considerente susținem că prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 sunt neconstituționale și din motivul că contravin art.117 din Constituție.

13.4. Astfel, în baza argumentelor expuse în pct.13 – 13.3 a prezentei sesizări susținem că prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 contravin art.15, art.20, art.26, art.54 și art.117 din Constituție, precum și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul IV al Notiței Explicative)

14. Din aceste motive și în baza art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție și art.25 din Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, -

SOLICIT :

- 1. Admiterea prezentei sesizări.**
- 2. De exercitat controlul constituționalității art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din Codul de Procedură Penală în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 privind modificarea și completarea CPP al RM nr.122 din 14 martie 2003 prin prisma art.15, art.20, art.26, art.54 și art.117 din Constituție, precum și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție și sub aspectele menționate în pct.13 – 13.3 a prezentei sesizări.**
- 3. De declarat neconstituționale prevederile art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 privind modificarea și completarea CPP al RM nr.122 din 14 martie 2003 din motivul că contravin art.15, art.20, art.26, art.54 și art.117 din Constituție, precum și art.140 coroborat cu art.7 și art.134 alin.(3) din Constituție și jurisprudenței Curții Constituționale de interpretare a acestor norme Constituționale.**

V – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

15. Suplimentar referitor la obiectul sesizării considerăm necesar de a informa Curtea Constituțională despre următoarele.

Incertitudinea privind constituționalitatea art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 a fost invocată și în practica judiciară la judecarea recursurilor ordinare de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție fără participarea părților.

Astfel, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție la 30 noiembrie 2017 în baza art.432 alin.(5) CPP în redacția Legii nr.46 din 27.03.2014 a dispus trimiterea recursului ordinar declarat de condamnatul I.Gherman și apărătorul său pentru judecarea Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție la data de 23 ianuarie 2018 fără participarea părților.

La 17 ianuarie 2018 condamnatul I.Gherman și apărătorul său au depus instanței de recurs ordinar o cerere de sesizare a Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate pentru a verifica constituționalitatea art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din CPP în redacția Legii nr.46 din 27 martie 2014 sub aspectele invocate și în prezenta sesizare (*vezi copia cererii care se anexează – anexa nr. 16.c.*)

Prin încheierea din 30 ianuarie 2018 Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a respins această cerere din motivul precum că asupra procedurii de examinare a recursului Curtea Constituțională s-a expus anterior în decizia sa de inadmisibilitate a sesizării nr.148g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art.444 Cod de procedură civilă (judecarea recursului în lipsa părților) nr.95 din 19.12.2016 (*vezi pag.3 a încheierii, copia căreia se anexează – anexa nr.16.d.*).

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție de asemenea a dispus că această încheiere nu este susceptibilă căilor de atac.

Condamnatul I.Gherman și apărătorul său au considerat această încheiere arbitrară deoarece:

- el și apărătorul său au cerut instanței să ridice excepția de neconstituționalitate nu a art.444 Cod de Procedură Civilă, ci a art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din Cod de Procedură Penală în redacția Legii nr.46 din 27 martie 2014;
- conform art.2 alin.(1) și art.7 alin.(1) CPP procesul penal se reglementează și se desfășoară în strictă conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, dar nu conform prevederilor Codului de procedură civilă;
- completul din 3 judecători ai Curții Supreme de Justiție a dispus admisibilitatea în principiu a recursului ordinar și l-a trimis pentru judecare Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție fără participarea părților în baza art. 432 CPP, dar nu în baza art.444 CPC;

- recursul ordinar a fost judecat de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție fără participarea părților în baza art. 433 alin.(1) CPP, dar nu în baza art.444 CPC;
- normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale conform art.2 alin.(4) CPP pot fi aplicate în procesul penal numai cu condiția includerii lor în Codul de procedură penală;

De asemenea condamnatul I.Gherman și apărătorul său au considerat încheierea arbitrară și din motivul că este contrară art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție și §§88 și 109.2 a hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 petru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție conform cărora în vederea asigurării celerității procesului, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de a respinge cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Din aceste motive condamnatul I.Gherman și apărătorul său la 13.03.2018 au atacat cu recurs separat această încheiere din 30 ianuarie 2018 în Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție (copia recursului se anexează – anexa nt.16. e.).

Pînă în prezent condamnatul I.Gherman și apărătorul său n-au fost informați despre rezultatul examinării recursului declarat împotriva acestei încheieri din 30 ianuarie 2018.

Pe lingă acestea menționăm și faptul că Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concomitant cu încheierea din 30.01.2018 de respingere cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, prin decizia sa din 30.01.2018 a respins recursul ordinar ca neîntemeiat, fără ca părțile la proces să participe la judecarea lui. (copia deciziei se anexează – anexa nr.16. f.).

Curtea Constituțională în hotărîrea nr.2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție a menționat că refuzul arbitrar al instanței de judecată de a ridica excepția de neconstituționalitate și judecarea cauzei fără verificarea prealabilă a constituționalității normei juridice contestate, aplicate în cauză, de către Curtea Constituțională constituie conform jurisprudenței Curții E.D.O. o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6 §1 din Convenția E.D.O. (vezi §§84-85 a hotărîrii).

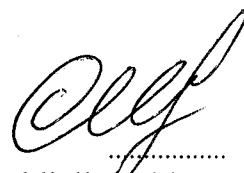
Astfel, considerăm că Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție prin această practică judiciară nejustificat a îngădit posibilitatea justițiabililor de a cere prin intermediul excepției de neconstituționalitate controlul constituționalității art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din Cod de Procedură Penală în redacția Legii nr.46 din 27 martie 2014.

VI - LISTA DOCUMENTELOR

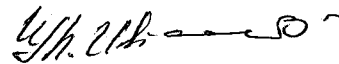
(A se vedea capitolul VI al Notiței Explicative)

16. Lista documentelor anexate:

- a) Nota informativă privind practica de aplicare a art.432 alin.(5) și art.433 alin.(1) din CPP;
- b) Extras din hotărîrea Curții E.D.O. din 13.11.2007;
- c) Cererea de sesizare a Curții Constituționale din 17.01.2018;
- d) Încheierea Colegiului penal al CSJ din 30.01.2018;
- e) Copia recursului împotriva încheierii din 30.01.2018;
- f) Decizia Colegiului penal al CSJ din 30.01.2018;
- g) Procura reprezentantului semnată de autorul sesizării.

.....
deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Ulianovschi Gheorghe,
avocat, reprezentant al autorului sesizării

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VII al Notîței Explicative)

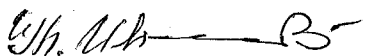
17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: **mun. Chișinău**

Data: "29" iunie 2018

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Ulianovschi Gheorghe,
avocat, reprezentant al autorului sesizării